

Wspomnienie o Profesorze Andrzeju Borodo

Profesor Andrzej Borodo

(1949–2020)

Profesor Andrzej Borodo był pierwszym reprezentantem czwartego pokolenia pracowników Katedry Prawa Finansowego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Założył ją, wywodzący się z Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, Leon Kurowski (rektor UMK 1951–1952). Jego asystentami w Toruniu zostali wcześniejsi studenci USB – Jerzy Harasimowicz, Jadwiga i Zbigniew Jaśkiewiczowie oraz Henryk Reniger. Po reaktywowaniu toruńskiego Wydziału Prawa w 1957 r. profesor Zbigniew Jaśkiewicz zatrudnił Eligiusza Drgasa z Bydgoszczy oraz Jana Głuchowskiego i Jerzego Jezierskiego, którzy ukończyli studia w Sopocie. I właśnie Eligiusz Drgas – jako kierownik katedry – zatrudnił mgr. Andrzeja Borodo. On zaś też miał korzenie wileńskie.

Urodził się 15 listopada 1949 r. w Olsztynie, ale jego rodzice, Stanisław i Marianna, byli repatriantami z Wileńszczyzny – ojciec ukończył w Wilnie Państwową Szkołę Techniczną im. Marszałka Józefa Piłsudskiego i był związany z kolejnictwem. Do szkoły podstawowej uczęszczał w latach 1956–1963, a następnie został przyjęty do Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Mickiewicza w Olsztynie, gdzie w 1967 r. zdał egzamin maturalny. W tym samym roku złożył pomyślnie egzamin wstępny na Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i został przyjęty na pierwszy rok. Studiował w latach 1967–1971. Pracę magisterską z prawa cywilnego obronił w czerwcu 1971 r. W okresie studiów uzyskiwał stypendium naukowe i otrzymał dyplom ukończenia studiów z wyróżnieniem.

Z dniem 1 października 1971 r. został zatrudniony w charakterze asystenta na Wydziale Prawa i Administracji UMK w Zakładzie Prawa Finansowego. Był kolejno: asystentem, adiunktem, docentem, profesorem

nadzwyczajnym i profesorem zwyczajnym. Stopień doktora nauk prawnych uzyskał na UMK 7 grudnia 1976 r., stopień doktora habilitowanego nauk prawnych w zakresie prawa finansowego – w 1984 r. Tytuł naukowy profesora otrzymał 22 grudnia 1994 r. Odbił kilka staży krajowych i zagranicznych, z których główne znaczenie miały dwa pobyty w Republice Federalnej Niemiec w 1988 i 1991 r.

W latach 1973–1975 odbył pozaetatową aplikację sądową w okręgu Sądu Wojewódzkiego w Bydgoszczy i w październiku 1975 r. zdał egzamin sędziowski. W okresie 1993–1994 pracował jako sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego w ośrodku zamiejscowym w Gdańsku.

Na Wydziale Prawa i Administracji UMK był zatrudniony do 30 września 2017 r. Pracował w Zakładzie Prawa Finansowego, później w Katedrze Prawa Finansów Publicznych, a od 1996 r. w utworzonym przez siebie Zakładzie Prawa Budżetowego i Finansów Samorządu Terytorialnego, który został przekształcony w 2005 r. w Katedrę Prawa Budżetowego i Finansów Samorządu Terytorialnego. W zakładzie tym były zatrudnione Katarzyna Jałoszyńska i Elżbieta Sobańska (1999–2000) oraz Jacek Wantoch-Rekowski (od 2000) i Małgorzata Cilak (od 2008).

Profesor Andrzej Borodo był ponadto zatrudniony na drugim etacie w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Bydgoszczy (później w Akademii Bydgoskiej) w latach 1998–2001, a także w Wyższej Szkole Humanistyczno-Ekonomicznej we Włocławku (od 2015 w Kujawskiej Szkole Wyższej) w okresie 2002–2016. Ostatnim miejscem pracy akademickiej Profesora, w latach 2018–2020, była Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy, w której pełnił funkcję dyrektora Instytutu Prawa i Administracji.

Jego dziedziną naukową i dydaktyczną były nauki prawne, a głównie nauka prawa finansowego. Prowadził zajęcia akademickie (m.in. wykłady i seminaria) z zakresu prawa finansowego i dziedzin pokrewnych (m.in. finanse samorządu terytorialnego, finanse ochrony środowiska, finanse Unii Europejskiej).

Dorobek naukowy profesora Andrzeja Borodo obejmuje 17 monografii, 7 redakcji prac zbiorowych, 2 współautorstwa komentarzy, 59 artykułów w czasopiśmie naukowych, 39 artykułów w pracach zbiorowych, 15 podręczników, 18 głos oraz recenzje. Dominującym przedmiotem Jego

zainteresowań naukowych do lat ostatnich były finanse samorządu terytorialnego. Był w tym zakresie niekwestionowanym autorytetem naukowym.

Pozycję tę zapewniły mu przede wszystkim fundamentalne opracowania zwarte poświęcone: prawu finansowemu rad narodowych (1988), subwencjom ogólnym (1990), dochodom samorządu terytorialnego w Polsce (1993), kontroli i nadzorowi nad działalnością finansową gmin (1995). Dopelnieniem były publikacje na temat finansów publicznych państwa, w tym przede wszystkim: „Finanse publiczne Rzeczypospolitej Polskiej. Zagadnienia prawne” (2000), „Współczesne problemy prawne budżetu państwowego” (2014), „Konstrukcja prawna ustawy budżetowej” (2017).

Profesor nie ograniczył się tylko w swych badaniach do tematyki budżetowej na szczeblu terenowym i centralnym. Opublikował również wyniki badań na tematy: gminnego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (1995), Trybunału Konstytucyjnego (1997), paktu fiskalnego i problemu jego ratyfikacji (2013), instytucji prawnofinansowych w prawie wodnym (2015), banku centralnego i budżetu państwa (2015), aspektów prawno-finansowych opłat i kar za korzystanie ze środowiska (2016).

Profesor Borodo był promotorem pięciu prac doktorskich: Jerzego Gowina (1990), Jacka Wantoch-Rekowskiego (2005), Roberta Musiałkiewicza (2009), Małgorzaty Cilak (2012) i Krzysztofa Czarneckiego (2017). Wypromował też kilkuset magistrów. Występował w roli recenzenta w kilkunastu przewodach doktorskich, habilitacyjnych i dotyczących nadania tytułu profesora. Organizował konferencje naukowe związane z problematyką samorządu terytorialnego, finansów publicznych, działalności gospodarczej, ubezpieczeń społecznych. Brał udział w wielu krajowych i zagranicznych konferencjach i zjazdach naukowych. Był założycielem kwartalnika „Prawo Budżetowe Państwa i Samorządu” wydawanego w UMK od 2013 r. Od momentu założenia do 2016 r. był jego redaktorem naczelnym.

Samorząd terytorialny był nie tylko przedmiotem jego zainteresowań naukowych, ale i działalności praktycznej. Świadczyło o tym członkostwo w Komisji Finansów Sejmiku Samorządowego Województwa Toruńskiego oraz w komisji Rady Miasta Torunia. Wielokrotnie był ekspertem Sejmu, Senatu, Urzędu Rady Ministrów i innych instytucji. Opracował

kilkanaście opinii na temat projektów ustaw budżetowych. Był członkiem Towarzystwa Naukowego w Toruniu.

W 2004 roku utworzył na Wydziale Prawa i Administracji UMK poddyplomowe studium finansów samorządowych i był jego kierownikiem. Pełnił funkcję prodziekana Wydziału (1984–1985 i 1987–1990). W latach 2008–2014 był przewodniczącym Komisji Wyborczej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.

Został odznaczony Medalem Komisji Edukacji Narodowej w 2002 r. i Medalem Złotym za Długoletnią Służbę w 2015 r.

Z żoną Danutą byli rodzicami trojga dzieci – Ewy, psycholog; Jana, ekonomisty i menadżera oraz Michała, anglisty, który odziedziczył naukowe zainteresowania Ojca i uzyskał stopień doktora habilitowanego.

Żegnamy otwartego człowieka, powszechnie znanego, pełnego twórczej pasji naukowca.

Prof. dr hab. Jan Głuchowski